

Pinkjärven ennallistamiskohteiden linnusto 2019

Hydrologia-LIFE (LIFE16NAT/FI/000583)

Erkki Virolainen

JOHDANTO JA MENETELMÄT

Kartoitusten tavoite ja tarkoitus

- Tämä raportti on tuotettu EU:n LIFE-rahoituksen tuella Hydrologia-LIFE -hankkeessa. Raportin tuloksia hyödynnetään Pinkjärven Natura2000-alueen ennallistamisen ja hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa.

Kartoituskohteet ja -menetelmät

- Pinkjärven linnustoa inventointiin linja-arviointimenetelmällä 10-13.6.2018. Linjainventointi kattoi lähes kaikki ojikkoalueet ja suunnitellut ennallistamisalueet.
- Alueelle tehtiin 6 kpl linnuston linja-arviointi linjoja (yht. 28,3 km) ja lisäksi aluetta inventoitiin kävelemällä ja täydennyskartoittamalla kohteita läpi 9.6 ja 10-13.6 linja-arviointien jälkeen. Kaikki ennallistamiskohteet tuli käytyä läpi. Inventointiaika maastossa oli yhteensä noin 41 tuntia.
- Laskenta-aineiston käsittely ja raportointi tehtiin 25-26.6. Linja-laskenta-aineiston käsittelyn teki Ari Rajasärkkä.
- Laskentalinjojen sijainti on esitetty kuvassa 1
- Linjalaskentatulokset on esitetty taulukossa 2

TULOKSET

Yleistä

Pinkjärven ennallistettavat kohteet ovat kaikki hyvin puustoisia ja ojalinjojen varsille on kasvanut runsaasti puustoa. Ojien tukkimisen ja patoamisen yhteydessä joudutaan poistamaan/tai kaatamaan runsaasti puustoa ja vastaavasti pohjaveden pinnan nousu tulee aikoinaan lisäämään lahoppuuston määrää huomattavasti tosin hyvin vaihtelevasti eri osakohteiden välillä. Ennallistamiskohteet ovat hyvin hajallaan koko alueella ja monesti aika pieniä osa-alueita. Linnuston osalta linja-arviointi antaa hyvän yleiskuvan koko alueen lintulajistosta mutta havaintojen kohdentaminen tarkasti kullekin erilliselle ennallistamiskohteelle on vaikeaa tai mahdotonta.

Lajihavainnot

Linjalaskennan ja täydentävien havaintojen osalta taulukkoon 1 on koottu merkittävimmät lintulajihavainnot. Runsaussarakkeessa on mainittu eri yksilöiksi tulkittujen havaintojen määrä

Taulukko 1. Kartoituskohteen merkittävimmät lajihavainnot ennallistamiskohtealueilla.

Tieteellinen nimi	Suomenkielinen nimi	Uhanal.lk	Muu status	Runsaus
Bonasia bonasia	pyy	VU	direktiivilaji	3
Lyryrus tetrax	teeri		direktiivilaji	1
Tringa ochropus	metsäviklo		?	11
Gallinago gallinago	taivaanvuohi	NT		5
Picoides tridactylus	pohjantikka			1
Dryoscopus martinus	palokärki		Direktiivilaji	2-4
Phyloscopus trochiloides	idänuunilintu		direktiivilaji	3
Parus montanus	hömötiainen	EN		2
Lophophanes cristatus	töyhtötiainen	VU		8
Garrulus glandarius	närhi	NT		1
Grus grus	kurki		direktiivilaji	1
Acrocephalus schoenobaenus	ruokokerttunen	NT		7
Curruca communis	hernekerttu	NT		7
Emberiza schoeniclus	pajusirkku	VU		1

- Kanalintulajeja alueella esiintyy 3. Pyy ja teerihavainnot ovat ennallistamiskohteiden ulkopuolella. Toki niitä varmaan tavataan myös joillakin kohteilla pesimäkauden ulkopuolella. Metsoa ei inventoinneissa havaittu mutta laji esiintyy edelleen harvinaisena alueen pohjoisosissa
- Kahlaajalajeja tavattiin 5: lehtokurppa, rantasipi, metsäviklo ja taivaanvuohi. Taivaanvuohen esiintyminen rajoittuu Ylistenjärven luhdille jotka ovat toimenpidealueiden ulkopuolella. Rantasipi taas esiintyy vain Pinkjärven rannalla. Lehtokurppia on alueella useita lähinnä rehevissä kosteissa metsissä. Metsäviklo on poikkeuksellisen yleinen Pinkjärven metsissä johtuen aiempien ennallistamistoimien luovista pienkosteikosta. Laji hyötyy selvästi tulevista ennallistamistoimista
- Tikkalajeja tavattiin laskennoissa 4. Käpytikka yleinen metsien peruslaji, pikkutikka ja pohjantikka Ylistenjärven pinnannousun aikaansaamissa lahoppuustoisissa reunoissa. Palokärkireviireitä on alueella 2-3 reviiiriä ja lisäksi 1-2 muun parin reviiirit ulottunevat alueen reunoille.
- Nykyisin uhanalaiseksi luokitellut hömö- ja töyhtötiainen esiintyvät alueella, töyhtötiainen ilahduttavan runsaana. Kolopesijöinä ne ovat riippuvaisia lahoppuustosta ja ennallistamistoimet lisäävät aikanaan potentiaalisten pesäpuiden lukumäärää.
- Muu lajisto tavanomaista metsälajistoa: sepelkyyhky, käki, metsäkirvinen, punarinta, rautiainen, leppälintu, mustarastas hyvin yleisenä, laulurastas, punakylkirastas, räkättirastas, kulorastas, tilitatti (hyvin runsas), pajulintu, idänuunilintuja 2-3 laulavaa, mustapääkerttu (runsas), hernekerttu

(NT), lehtokerttu, kirjosiippo, harmaasiippo, talitiainen, sinitiaainen, peippo, vihervarpunen ja pikkukäpylintu. Yllättäen alueella pesii myös muutamia urpiaisia. Näiden lajien osalta ennallistamistoimilla (puuston poisto ja ojien tukkiminen) ei ole merkittäviä vaikutuksia.

- Nisäkkäistä kartoitusalueella havaittiin orava, hirvi, metsäjänis, kettu ja metsäkauris. Euroopanmajava on levinnyt alueella viimeisen 10 vuoden aikana ja ilmeisesti majavien patoamisen takia Ylistenjärven pinta on noussut hieman ennallistamistasoa korkeammalle? Myös liito-oravaa on tavattu tutkimusalueella mutta niiden esiintymispaikat ovat ennallistamiskohteiden ulkopuolella.
- Havaintotiedot on tallennettu erilliseen Excel-taulukkopohjaan, joka tullaan aikanaan siirtämään lajigis-järjestelmään

HOITO YM. SUOSITUKSET

- Inventoinneissa ei havaittu sellaisia pesiviä lintulajeja ennallistamiskohteilla, jotka estäisivät suunniteltujen ennallistamistoimien toteutusta.
- Ojien tukkimisessa ja puuston käsittelyssä tulisi säästää olemassa olevaa lahopuustoa (erityisesti järeää) mahdollisimman paljon. Ojikkoalueella (puuston poisto ja ojien tukkiminen) pesivä linnusto on etupäässä runsaslukuista talousmetsälajistoa.
- Puuston poisto ja ojien tukkiminen tulisi toteuttaa ehdottomasti lintujen pesimäajan ulkopuolella (1.5.-15.7.) . Pinkjärven pesimälinnuston tiheys on suuri (lähes 250 paria/km²) ja ajourien ja tukkimisen yhteydessä maapesinnät ovat vaarassa tuhoutua.
- Tunnettujen petolintujen pesien pesimätilanne tulee selvittää ennen toimenpiteiden aloittamista. Pahasuon kalasäasken pesä on etäällä toimenpidealueista varsin etäällä ja on umpeenkasvun myötä autoitumassa.

Kuva 1: Linjalaskentalinjojen (1-6) ja ennallistamiskohteiden (rasterointi) sijainti 2019

